

Budapestre vonatkozó újságcikkek

Szerző: *S. J.*

Cím: *A ritka harcos előtt*

Forrás: *Budapesti Hirlap*

Bp.

(Hely)

1918. II. 13.

(Idő)

(Köt. v. füz.)

(Oldal)

Osztályozás

Tá: *408*

Hely

Idő: *"1918"*

Személy

Hel:

A ritka harcos előtt.

A napokban benéztem a Nemzeti Múzeumba. A régiségtár volt nyitva. Vidéki földművesasszonyok álltak az ajtó előtt bátoriatlanul s kérdezték tőlem: be szabad-e ide menni, kell-e valamit fizetni?

Biztatásomra betértek velem együtt. Közönyösen haladtak el az Árpád-kori fegyverek előtt és egyre azon tanakodtak, miért állítják ki a pestitárak ilyen nagy üvegalmáriumokba ezt a sok rozsdás vasat, mikor azokat az ember gyereke otthon kiszórja?

Láttam, hogy a nénikék és anyóák az életben nem tettek szert valami nagy arkeológiai ismeretekre, ezért hát megmagyaráztam, miért is érdemes azokat az emberi ereklyéket tető alá hozni.

A kőkorszak eszközeit már mint jó ismerősöket üdvözölték. Ilyenek az ő falujokban is vannak. Az emberek találják a szántásban. Azt tartják róluk, hogy furódnak a földbe. De használnak a kövek véreset tejelő tehénnek, csak meg kell velök az állat tőgyét dörgölni.

Igyekeztem arra, hogy e babonás hitet az asszonyokból kiirtsam.

— Dehogy menykövek azok, édes lelkeim! Mikor az ember még nem volt olyan művelt, mint most, mikor nem ismerte a vasat, a rezet: kőből csinálta szerszámaint. Nézzék csak: ez itt a buzogány volt; ez itt ná, ez a lapos; a véső, ez meg a kalapács. Az egyes kövek azért vannak átfurva, mert a lyukba dugták a szerszám nyelét.

Azt mondja az egyik asszony: dehogy volt az szerszám. Ők azt jobban tudják faluhelyen. Láncos menykő volt az. A lyukba volt befűzve a lánc. Minden régi öreg így mondja azt a faluban. Már pedig a régiek az ilyen régiséghez többet értettek, mint a

mostani urak.

Hiába volt minden oktatásom, nem fogott a nénikén a szó.

A bronztárgyak is jó ismerősök voltak. Ez a rokon is, amaz is talált olyanokat a szántásban, szőlőforgatáskor. Azt gondolták, hogy arany. Igen, igen megőrültek neki, de bizony mikor megkaparcsontváza. Nézzék csak meg jól: mellette van egy lófej. Ebből megtudjuk, hogy a régiek mellé oda tették a hűsleges lovat is. Lássák: a vitéz kardja is mellette van. Meghajtott állapotban azért, hogy más később ne használhassa. Azután meg a bordái között zöld gombok vannak. A dolmány elpusztult a sok száz év alatt, de a fémtárgyak megmaradtak. Ott a gyűrű, a karperec, a kengyelvas, a dárda hegye, mind rendre. Azért kell az ilyen sirt, úgy a mint a természetben fekszik, ide hozni a múzeumba, hogy tanulhassunk belőle. Így ismerjük meg a rég elpusztult népek szokásait, fegyverzetét, eszközeit. Azért kell a föld alatt talált régiségeket megbecsülni, hogy a nép tanuljon belőlük. Az ilyen *harcos-sirt* nagy ritkaság, azért való a múzeumba.

Föl akartam írni a találók nevét, hogy a faluban tán megszerezhetném a régészeti tudomány részére a bronzkor ritka leleteit.

Az egyik asszony azonban feljajdul, hogy a szegény fia találta, de az bizony meghalt a Doberdón s óhajtott neki meg az ura találta a rezet. Arról tanult meg most jött a hír, hogy belefuladt a Piavébe. Épült népek szokásait, fegyverzetét, eszközeit. Azért kell a föld alatt talált régiségeket megbecsülni, hogy a nép tanuljon belőlük. Az ilyen *harcos-sirt* nagy ritkaság, azért való a múzeumba.

Elszomorodott lélekkel mentünk más szekrény elé. A kincses szobában sok aranykehely, drágaság van szép rendben az üvegpalcokon. Itt már megértették, mire való a múzeum. Ezeket a dolgokat már érdemes megnézni. Bizonyára a királyok meg a császárok palotáiból került ide ez a tömérdek aranytárgy. Megpillantottak egy szentségtartót, úgy, mint otthon a templomban, szép illedelmesen és megható alázatossággal meghajoltak előtte és kezesletet vetettek.

— Szegény megboldogult uram sokat beszélt ezekről a drágaságokról, mert fenn volt ám az is egyszer, a tisztelendő urral. Szent István napján, — toldta a beszédet a fekete kendős néne.

Egyszer csak egy hosszú üvegladához értünk. Az asszonyok belenéznek és láthatóan megszőrnyü-

ködnék. Emberi csontváz feküdt hosszan a ládában.

Ugy megborzadtak tőle, hogy alig mertek ránézni.

— Hát ezt a szegény jótét lölköt meg mért kellett ide hozni? — kérdi az egyik. — Mért nem hagyják csöndesen nyugodni a temetőben?

Megmagyaráztam, hogy ez pogány harcos csontváza. Nézzék csak meg jól: mellette van egy lófej. Ebből megtudjuk, hogy a régiek mellé oda tették a hűsleges lovat is. Lássák: a vitéz kardja is mellette van. Meghajtott állapotban azért, hogy más később ne használhassa. Azután meg a bordái között zöld gombok vannak. A dolmány elpusztult a sok száz év alatt, de a fémtárgyak megmaradtak. Ott a gyűrű, a karperec, a kengyelvas, a dárda hegye, mind rendre. Azért kell az ilyen sirt, úgy a mint a természetben fekszik, ide hozni a múzeumba, hogy tanulhassunk belőle. Így ismerjük meg a rég elpusztult népek szokásait, fegyverzetét, eszközeit. Azért kell a föld alatt talált régiségeket megbecsülni, hogy a nép tanuljon belőlük. Az ilyen *harcos-sirt* nagy ritkaság, azért való a múzeumba.

Az asszonyok némán nézték a csontvázat és az egyszerű emberre mindig rémes hatással lévő koponyáját.

Egyszer csak megszólal az öregebb néne s azt mondja:

— Azt tetszik mondani, hogy a harcos sirja ritkaság? — Nagyot sóhajtott és így folytatta: — Tekintetes uram kérem, ezután majd nem lesz ritkaság!

Két asszony féltre fordult és könyvet törölt ki a szeméből. Az is, kinek fia Doberdón esett el, az is, kinek hityese a Piavébe fuladt...

S. J.